

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PB-1376

[Total No. of Pages : 4

[6224]-601

T.Y. B.Com.

**361 : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II**  
**(2019 Pattern) (Semester - VI) (CBCS)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Q. No. 1 and Q. No. 6 are compulsory.
- 2) Solve any 3 questions from the remaining questions No. 2, 3, 4 & 5.

**Q1) A) Fill in the blanks. (Any 5 out of 6) [5]**

- i) A \_\_\_\_\_ is a written order given to a bank to pay on demand.  
(Promissory note, Cheque, Bill of Exchange)
- ii) \_\_\_\_\_ is an enforceable and legally binding contract made through software.  
(Proposal, Acceptance, E-Contract)
- iii) A person who buys a goods or services by paying is called a \_\_\_\_\_.  
(Customer, Salesman, Producer)
- iv) Innovations made by human beings with their own intellect and mind is \_\_\_\_\_ property.  
(Intellectual, Physical Economical)
- v) A valid document must always be in \_\_\_\_\_.  
(Oral, Promise, Writing)
- vi) The consumer protection Act 2019 came into force accross India from \_\_\_\_\_.  
(20 July 2020, 26 Dec. 1986, 24 Dec. 1987)

P.T.O.

B) Match the pair. [5]

'A' Group

'B' Group

- |                             |                      |
|-----------------------------|----------------------|
| i) A written promise to pay | a) 3 Members         |
| ii) Shrink wrap contract    | b) Promissory note   |
| iii) The District Forum     | c) E-Contract        |
| iv) Copyright               | d) Not getting money |
| v) Dishonor of instrument   | e) 60 years          |

**Q2)** What do you mean by promissory note? Explain the characteristics of promissory note. [15]

**Q3)** Explain personal information protection - crime and punishment by explaining the importance of E-Commerce. [15]

**Q4)** Explain Consumer Protection Councils in detail. [15]

**Q5)** Explain the objectives, organs and activities of the 'World Intellectual Organisation'. [15]

**Q6)** Write short notes (Any 3) : [15]

- a) Types of transfer of negotiable instruments
- b) Electronic Signature
- c) Characteristics of Consumer Protection Act
- d) Copyright
- e) District Forum



**361 : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II**  
**(2019 Pattern) (Semester - VI) (CBCS)**  
**(मराठी रूपांतर)**

वेळ : 2½ तास ]

[ एकूण गुण : 70

सूचना : 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 आणि 5 मधील कोणतेही 3 प्रश्न सोडवावेत.

**प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) [5]**

i) मागणी करताच पैसे द्यावे लागणारी बँकेला दिलेली लेखी आज्ञा म्हणजे ..... होय.

(वचनचिट्टी, धनादेश, हुंडी)

ii) ई-करार म्हणजे सॉफ्टवेअर पद्धतीद्वारे बनवलेला, अमलात आणलेला व कायदेशीरपणे बनवलेला ..... होय.

(प्रस्ताव, स्वीकृती, करार)

iii) ज्या व्यक्तीने मोबदला देऊन वस्तू किंवा सेवा खरेदी केली असेल; त्या व्यक्तीला ..... असे म्हणतात.

(ग्राहक, विक्रेता, उत्पादक)

iv) मानवाने स्वतःच्या बुद्धीने व मनाने केलेली नवीन निर्मिती म्हणजे ..... संपदा होय.

(बौद्धिक, शारिरीक, आर्थिक)

v) चलनक्षम दस्तऐवज हा नेहमी ..... स्वरूपात असणे आवश्यक आहे.

(तोंडी, वचन, लिखित)

vi) ग्राहक संरक्षण कायदा 2019 हा ..... पासून संपूर्ण भारतात लागू झाला आहे.

(20 जुलै 2020, 26 डिसेंबर 1986, 24 डिसेंबर 1987)

ब) योग्य जोड्या जुळवा.

[5]

‘अ’ गट

‘ब’ गट

- |                           |                 |
|---------------------------|-----------------|
| i) पैसे देण्याचे लेखी वचन | अ) 3 सदस्य      |
| ii) शिंक रॅप करार         | ब) वचनचिट्टी    |
| iii) जिल्हा ग्राहक मंच    | क) ई-करार       |
| iv) कॉपीराईट              | ड) पैसे न मिळणे |
| v) दस्तऐवजाचा अनादर       | ई) 60 वर्षे     |

प्रश्न 2) वचनचिट्टी म्हणजे काय ते सांगून वचनचिट्टीचे वैशिष्ट्य स्पष्ट करा.

[15]

प्रश्न 3) ई-कॉमर्सचे महत्त्व सांगून वैयक्तिक माहिती संरक्षण गुन्हा व शिक्षा स्पष्ट करा.

[15]

प्रश्न 4) ग्राहक संरक्षण परिषदांचे सविस्तर वर्णन करा

[15]

प्रश्न 5) जागतिक बौद्धिक संपत्तीनेचे उद्दीष्टे, साधने आणि कार्यक्रम स्पष्ट करा.

[15]

प्रश्न 6) टिपा लिहा. (कोणत्याही 3)

[15]

- अ) चलनक्षमपत्रकाच्या हस्तांतरणाचे प्रकार
- ब) इलेक्ट्रॉनिक सही
- क) ग्राहक संरक्षण कायद्याची वैशिष्ट्ये
- ड) कॉपीराईट (लेखाधिकार)
- इ) जिल्हा मंच

